

Seizoensbericht Zomer

Novalishoeve – Dijkgatshoeve – Noorderhoeve

Juli 2023

Loslaten en rijpen

Na een heel warme, wat broeierige dag zit ik in mijn tuinhuis nog even wat te werken. Het is net acht uur in de avond geweest en ik voel door de openstaande tuindeuren dat het langzaam begint af te koelen. Bowie, mijn hond, ligt buiten voor de tuindeuren te dromen over alle avonturen van de dag. Boven hem vliegen huiszwaluwen en boerenzwaluwen als acrobaten door de lucht. De huiszwaluwen, die met een hele kolonie onder de windveren van het huis van mijn overbuurvrouw broeden, zijn al aan hun tweede legsel begonnen. Dit is voor mij een teken dat de zomer nu echt is begonnen. Wat gebeurt er eigenlijk met ons in de zomer? Misschien vraag je je dit ook wel eens af. In de natuur lijkt alles even stil te staan. Verstandelijk weten we dat na Sint Jan de dagen langzaam alweer korter worden, maar meestal worden we ons dit pas bewust zo aan het einde van augustus. Veel mensen gaan de komende weken op vakantie. Het is een periode waarin alles even anders is, je ziet bijvoorbeeld andere landschappen, maakt kennis met een andere cultuur en vergeet even waar je de voorgaande periode zo druk mee was. Het loslaten en vergeten in de zomer kun je ook zien als een soort rijpingsproces. Net als de appels en peren in de tuin. Als je na de zomervakantie terugkomt, valt het vaak echt op hoe groot deze geworden zijn. Binnen je werk of je woongroep kun je opeens weer anders naar de dingen kijken. Ik hoop dat het jullie lukt om allemaal even los te laten, te vergeten, om op deze manier ruimte te maken voor het innerlijke rijpingsproces. Tot na de zomervakantie!

Joost Heerschop, directeur Boerencluster

Het zomergevoel van... Meine Koopmans, boer op de Novalishoeve

Op de Novalishoeve is de hooitijd net achter de rug. "Vanwege het weidevogelbeleid hebben we een uitgestelde maaidatum," vertelt Meine Koopmans. "Tot ongeveer 15 juli halen we het hooi binnen dat straks het wintervoer is voor onze koeien - mooi kwaliteitshooi dat lekker ruikt. Daarnaast bereiden we ons voor op de graanoogst. We kijken hoe we het graan kunnen opslaan en waar we het kunnen drogen als het te nat is in september. De seizoenen zijn erg in beweging op dit moment, dus daar moeten we op anticiperen. Het voorjaar was zó nat dat we sommige percelen niet konden inzaaien. En nu is het juist weer ontzettend droog. Normaal gesproken groeit het graan door tot begin augustus, maar door de droogte begint het nu al af te rijpen. Ik zie het gebeuren, maar ik kan er weinig aan doen."

Novalishoeve

Meine vindt de zomer een prachtig seizoen. Alles groeit en bloeit, het meeste werk is gedaan en nu is het tijd om te observeren. "Ik kijk wat wel en niet werkt en wat ik volgend jaar anders kan doen." Hij noemt als voorbeeld het plas-dras project dat hij samen met gangbare boeren uitvoert om de grutto-kern van Texel aantrekkelijker te maken. "We hebben daar heel veel voor gedaan – bloemrijke akkerranden gerealiseerd, bassins gecreëerd om water op te vangen waarmee we in het droge voorjaar de greppels vol laten lopen en verbrede oevers gemaakt. Helaas heeft geen enkele jonge grutto het dit voorjaar overleefd door predatie. Gelukkig zijn er wel veel jongen van kieviten, scholeksters en tureluurs groot geworden. Op sommige plekken op het eiland wordt nu luzerne gezaaid, waarin veel muizen kunnen bivakkeren zodat roofvogels als de kiekendief minder behoefte aan grutto-pulletjes hebben."

Samen om de tafel

De eerste bijeenkomst van de cliëntenraad van het Boerencluster is een feit. Op 14 juni kwam die bij elkaar op de Novalishoeve om van elkaar te horen wat er speelt op alle drie de boerderijen. Na een hartelijke ontvangst met koffie en een rondleiding over het erf was het tijd om te vergaderen. Via praatplaten werd het cliënttevredenheidsonderzoek besproken en alle afgevaardigden deden hun woordje. Gemeenschappelijke onderwerpen die overal hoog scoren passeerden de revue. Bijvoorbeeld dat je zelf niet kunt kiezen wat je wilt eten. Of dat begeleiders soms weinig tijd voor je hebben. Het is de bedoeling dat de uitkomsten van deze cliëntenraad weer teruggekoppeld worden op de eigen boerderij. Over vier maanden wordt er dan weer vergaderd op een andere locatie.

Noorderhoeve

Ja, ik wil!

Op 28 mei, tijdens het zonovergoten Pinksterweekend, gaven Mariken Osinga en Joël van Galen elkaar het ja-woord op de Noorderhoeve. Een echte boerenbruiloft was het, tussen de stobalen en de melkbussen vol met wilde bloemen. Mariken groeide op de Noorderhoeve op en woonde er tot haar 19e. Ze was ooit zelf bruidsmisje toen boer David daar trouwde met zijn Annelijn. Het huwelijksfeest van Mariken en Joël vond plaats op het grasveld voor de overblijf. Het thema was 'kleurrijk' en alle gasten waren dan ook vrolijk gekleurd verschenen. Mariken vond het heel bijzonder om op deze plek te kunnen trouwen. "Iedereen was erbij betrokken en dat was fijn. Boer Marcel heeft hooibalen langgebracht. Bewoner Thomas hielp met de ontvangst en met het afbouwen. En tuinder Jeroen heeft van alles klaargezet voor de aankleding. Na de bruiloft zijn we op huwelijksreis naar Scandinavië gegaan. Met de camper hebben we daar een maand midden in de natuur gekampeerd. Ik ben erg dankbaar dat we op de boerderij konden trouwen en dat iedereen heeft meegeholpen om het mogelijk te maken."

Meedansen met Aardedans

Begin juni bezocht DeDae – het Dutch Eurythmy Dance Ensemble – de Dijkgatshoeve met Aardedans. Bewoners, medewerkers en gasten kijken terug op een bijzondere voorstelling over het boerenleven en alle regelgeving daar omheen. DeDae gaf daar invulling aan met een mix van dans en gesproken woord. De aanwezigen werden uitgenodigd om mee te dansen op het weiland waar Aardedans plaatsvond.

Dijkgatshoeve

Kaaskennis uitwisselen

Thomas Metselaar kwam ruim elf jaar geleden op de Noorderhoeve. Hij heeft inmiddels op alle werkgebieden van de dagbesteding gewerkt. Twee jaar geleden begon hij in de kaasmakerij en dat bleek, samen met het melken van de koeien, een gouden combinatie. "Het mooie van kaasmaken is dat je werkt volgens een strak recept, maar dat er tegelijkertijd heel veel variabelen zijn. De tijd van het jaar, wat de koeien eten, het vetpercentage van de melk: die factoren hebben allemaal invloed op het proces en op het eindresultaat. Kennis gaat dus samen met intuïtie." Thomas is door omstandigheden op dit moment de enige kaasmaker op de Noorderhoeve. Hij liep bij het kaasmaken tegen problemen aan die hij niet zelf kon oplossen. "Ik heb contact gezocht met Andreas Daldorf, de kaasmaker van de Dijkgatshoeve en hij heeft me weer op weg geholpen. Kort daarna kon ik een dag meekijken op de Dijkgatshoeve en daar heb ik veel van geleerd. We hebben nu een duurzaam lijntje."

Andreas heeft een schat aan ervaring. Thomas merkte dat hij alles anders doet en toch prachtige kaas maakt. "Daardoor heb ik geleerd wat vaststaat in het proces en waar je mee kunt spelen." Ook Andreas vond het contact prettig. "De vragen die Thomas stelde, lieten me nadenken over mijn eigen handelen en mijn recepten. Door de uitwisseling word je wakker en dat is mooi. Ik vind het daarnaast leuk om mijn kennis over te dragen. Ik kom oorspronkelijk uit Duitsland. Toen ik in 1986 naar Nederland kwam, heb ik de boerenkaas leren maken. Dat is inmiddels heel wat jaren geleden, maar ik vind het nog steeds een uniek product. Boerenkaas is niet gestandaardiseerd; die smaakt elke keer weer anders."

Noorderhoeve

Novalishoeve

Tennis is méér dan bewegen

Frederique Berghuis is drie jaar geleden op de Novalishoeve komen wonen. Overdag werkt ze in de moestuin en in de winkel, daarnaast is ze graag buiten, houdt ze van bewegen en is ze sportief. Omdat ze mensen wilde leren kennen buiten het erf, kwam ze op het idee om te gaan tennissen. "Ik heb vroeger ook getennist," vertelt ze. "Het was dus niet helemaal nieuw voor me. We hebben contact gezocht met de tennisvereniging in Den Burg. Ik ben een keer langsgegaan voor een proefles en kon me een tijdje daarna aansluiten bij een groepje vrouwen. Ik heb nu een keer per week les en dan ga ik op de fiets naar het tennispark. Ik heb inmiddels ook via de app al een paar keer al buiten de les afgesproken om vrij te spelen in het weekend."

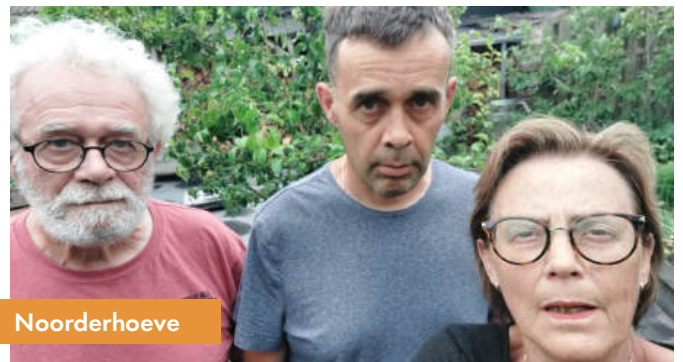
Op de Novalishoeve wordt gewerkt met het concept 'positieve gezondheid', ontwikkeld door voormalig huisarts en onderzoeker Machteld Huber. Mensen zijn meer dan hun ziekte, stelt zij, en gezondheid heeft ook te maken met veerkracht, zingeving en mentaal welbevinden. "Veel mensen op de Novalishoeve hebben een mentale zorgvraag," legt Frank Westdorp uit. "Acceptatie speelt daarbij een grote rol. Met de benadering van Huber bekijken we hoe je daarmee om kunt gaan en wat je wél kunt. Zo hebben we gemerkt dat het een het ander versterkt. Als je je aandacht richt op lichaamsbeweging, kan je mentaal welbevinden meegroeien. Het tennissen van Frederique is daar een goed voorbeeld van. Er zitten veel kanten aan: meedoen, fysiek bezig zijn, dingen zelfstandig regelen. Frederique pakt dat heel mooi op en heeft daar veel vaardigheden bij ingezet." Naast het bewegen heeft tennis gezorgd voor focus en rust, zegt Frederique. Het leert haar ook om niet heel erg te gaan balen als ze fouten maakt. "Fouten maken hoort erbij."

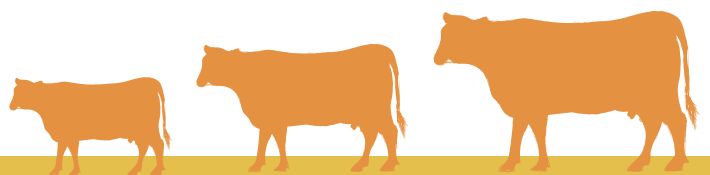
Dicht bij huis

Op Hemelvaartsdag verhuisde Jeroen Beemsterboer van Texel naar Schoorl. Hij had toen zeven jaar op de Novalishoeve achter zich en alle stappen naar zelfstandigheid doorlopen. Jeroen begon op de groep, daarna volgde een tussenvorm van zelfstandig wonen en vervolgens ging hij naar een van de appartementen. Hij was eraan toe om een nieuwe stap te maken. Daar kwam bij dat hij al vaak had aangegeven dat hij dichter bij zijn familie wilde wonen. "Joost Heerschop zei toen: 'Ga eens op de andere boerderijen kijken,'" vertelt Jeroens moeder Germa. "De Dijkgatshoeve vond Jeroen heel afgelegen. Maar de Noorderhoeve zag hij wel zitten. Daar kwam ruimte vrij doordat een van de kantoren was verbouwd tot appartement."

Jeroen is blij met zijn verhuizing. Hij vindt de omgeving van de Noorderhoeve mooi en levendig. "Ik zit zó in Schoorl en in Bergen. En in Alkmaar, waar een van mijn zussen woont. Daar kan ik nu op de fiets naar toe." Germa kijkt met een goed gevoel terug op de periode dat Jeroen op Texel woonde. "We hebben tropenjaaren gehad met Jeroen. Met Texel kwam de rust in ons leven en het is mooi om te zien hoe hij daar is gegroeid. Maar het is ook fijn dat hij nu dichterbij woont en het op de Noorderhoeve zo naar zijn zin heeft. Jeroen komt eens per drie weken een weekend bij ons. We halen hem tussendoor ook weleens op en zijn beide zussen gaan ook geregeld zijn kant op. Dat is nu veel makkelijker."

Noorderhoeve

'Scillz zorgt voor een mooie wisselwerking tussen praktijk en theorie'

Hester Wassenaar doorliep de Warmonderhof, maar wilde haar kennis en vaardigheden graag combineren met zorg. "Ik ben me na mijn opleiding gaan oriënteren op zorgboerderijen, waarbij de combinatie BD-landbouw en antroposofische zorg voorop stond. Zo ben ik terechtgekomen bij de Dijkgatshoeve." Hester groeide op in Zutphen en ging daar naar de Vrije School. Dat ze nu ver van de drukte van de stad woont, vindt ze helemaal niet erg. "Ik houd erg van de natuur, deze plek past goed bij me." Hester nam haar eigen caravan mee naar de Dijkgatshoeve, waardoor ze zich meteen thuis voelde. Ze werkt vier dagen per week op het woonhuis en gaat eens per week naar Scillz, de opleiding voor zorgprofessionals die gegeven wordt vanuit een holistische mensvisie. "Ik vind de opleiding een grote meerwaarde geven. Scillz zorgt voor een mooie wisselwerking tussen praktijk en theorie. Ik kan situaties uit de praktijk inbrengen in de lessen en in mijn dagelijkse werk heb ik achtergrondkennis die ik meteen kan toepassen. Het delen van ervaringen met medestudenten is ook fijn. Ik zit bijvoorbeeld in de klas met Tom en Ellen van de Novalishoeve. En mijn collega Barry van de Dijkgatshoeve doet een niveau hoger dan ik. We zitten dus niet bij elkaar in de klas, maar ik kan hem af en toe wel iets vragen."

Colofon

Seizoensbericht is een uitgave van het Boerencluster van de Raphaëlstichting. Aan deze editie werkten mee: Jeroen, Germa en Jan Beemsterboer, Frederique Berghuis, Andreas Daldorf, Bianca de Goede, Joost Heerschop, Marijke Hoornsman, Meine Koopmans, Thomas Metselaar, Frank Westdorp, Mariken Osinga, Annelijn Steenbrugge, Klara Volwerk en Hester Wassenaar.